

การใช้แหล่งความรู้ในชุมชนในการสอนประวัติศาสตร์ไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่สอง

นางสาวปิญญา ตันพิทยคุปต์

002261

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2515

I16854834

THE UTILIZATION OF COMMUNITY RESOURCES IN TEACHING
THAI HISTORY IN MATAYOM SUKSA 2

Miss Phinyo Thanpittayakup

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1972

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ปริญญาโทบัณฑิต

.....
.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

...ดร.กฤษณ์...พ.ด.จ.ภ.ม. ประธานกรรมการ

.....ศรียศ สุริยะ..... กรรมการ

.....ป.ร. ๓๑๖ ก.ร.ท.สุว..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ศาสตราจารย์ คุณหญิง ศรีนาด สุริยะ

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การใช้แหล่งความรู้ในชุมชนในการสอนประวัติศาสตร์ไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชื่อ   นางสาว ภาณุญา คันทิทยคุปต์   แผนกมัธยมศึกษา

ปีการศึกษา   2514

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ

1. เพื่อจะสำรวจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับขอบเขต และลักษณะการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนมาประกอบการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดนครหลวงกรุงเทพมหานคร
2. เปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และนครหลวงกรุงเทพมหานคร

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และส่งแบบทดสอบไปยังนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดนครหลวงกรุงเทพมหานคร รวม 10 โรงเรียน จำนวนตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครู 28 คน นักเรียน 277 คน รวมทั้งหมด 305 คน การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากครูใช้วิธีหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง สำหรับข้อมูลจากนักเรียนใช้การทดสอบค่า z (z-test) เพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยนี้ ปรากฏว่า

1. ครูทุกคนได้เคยใช้แหล่งความรู้ในชุมชนบางแหล่งเพื่อประกอบการสอนประวัติศาสตร์ไทย

2. แหล่งความรู้ชุมชนที่ครูใช้มากที่สุด คือเอกสารสิ่งพิมพ์โบราณวัตถุ และแหล่งความรู้ที่ใช่น้อยที่สุด คือวิทยากร และโทรทัศน์ ครูส่วนใหญ่นิยมวิธีการให้นักเรียนออกไปค้นหาจากแหล่งอื่นเพิ่มเติม และให้ไปฟังปาฐกถาหรืออภิปราย รวมทั้งการแนะหรือพานักเรียนไปรวมในกิจกรรมของชุมชน การจัดทัศนศึกษาเป็นวิธีการที่ครูบางคนใช้อยู่ แต่ไม่มากนัก และวิธีการที่ครูใช่น้อยที่สุดในการนำเอาแหล่งความรู้ชุมชนมาสู่โรงเรียน คือการแนะให้นักเรียนไปซักถามผู้ปกครอง และการเชิญวิทยากรมาบรรยายให้นักเรียนฟัง

3. ปัญหา อุปสรรคที่ทำให้ครูไม่ค่อยใช้วิธีการจัดทัศนศึกษา ก็คือ ความปลอดภัยของนักเรียนในคานพาหนะการเดินทาง และสำหรับการเชิญวิทยากร ครูตอบว่าไม่ค่อยได้เชิญมาบรรยายด้วยเหตุที่ไม่มีค่าใช้จ่ายและชั่วโมงพิเศษเพื่อการนี้โดยเฉพาะ

4. ครูทุกคนเห็นว่าแหล่งความรู้ชุมชนนั้นเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น และสำคัญต่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยไม่มากนัก ครูส่วนใหญ่ตอบรับว่านักเรียนมีความสนใจในการใช้แหล่งความรู้ชุมชนภายใต้การนำของครูมาก แต่มีครูเพียงจำนวนน้อยที่รู้สึกว่าคุณมีความรู้ ความเข้าใจในการใช้แหล่งความรู้ชุมชนมากพอ

5. จากการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนปรากฏว่านักเรียนเรียนได้ดีขึ้น มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงขึ้นเมื่อครูได้นำเอาแหล่งความรู้ชุมชนมาช่วยในการสอน

ข้อเสนอแนะ

ครูควรตระหนักในความจริงที่ว่า แหล่งความรู้ชุมชนนั้นเป็นเพียงอุปกรณ์การสอน แต่ละชุมชนนั้นมีแหล่งความรู้ต่าง ๆ กันไป การมีแหล่งความรู้ชุมชน แต่ไม่ได้นำมาใช้ก็ไม่เกิดประโยชน์แต่อย่างใด ครูจึงควรที่จะสำรวจแหล่งความรู้ในชุมชนของตน และศึกษาวิธีการใช้ให้เข้าใจ เพื่อประโยชน์ในการนำมาใช้ได้อย่างจริงจัง

Thesis Title   The Utilization of Community Resources in
Teaching Thai History in Matayom Suksa 2.

Name   Miss Phinyo Thanpittayakup

Department   Secondary Education

Academic Year   1972

ABSTRACT

Purpose

The aim of this research were as follow

1. To survey the fact about the scope and characteristic of Thai history Teachers' utilization of the community resources in teaching.

2. To compare the achievement in Thai history learning of the the students in Ayudhya which were in that historical community with the achievement of the students in Bangkok - Thonburi Metropolitan City.

Procedures

Questionnaires were sent to 28 Matayom Suksa II Thai history teachers and 277 tests were sent to students in that level. There were 10 school samples and 305 samples of teachers and students all together in both provinces, Ayudhya and Bangkok-Thonburi Metropolitan City. The researcher went to collect all

the questionnaires and tests herself. The collected data from teachers was analyzed in percentage and presenting the conclusions in table with explanation. As for the data from students, the z-test was applied to the z from the table to determine if there were significant differences between the achievement in Thai history learning of the students in Ayudhya and Bangkok-Thonburi Metropolitan City.

Conclusion

From the analysis of the data gathered in this study, certain conclusions seem to be follow:

1. Every teacher has used some of the community resources in teaching.

2. The community resources most widely used by every teacher were printed materials and the antiques while the least were guest speaker and T.V. The methods commonly used for the benefit of teaching were suggesting the students to make further study from other places outside school, or advised them to attend the public lecture and discussion including advising them or taking them to join the community activities. Some teachers have ever used field trip technique but very few and only a small number of teachers have ever advised the students to interview parents and community personnel as well as inviting guest speaker to class.

3. Problem that prevent the teachers from making the field trip was the safety about transportation and for the quest speaker, most of teachers answered that the lack of expense and special free hour were the most important problems.

4. Every teacher agreed that community resources were important and useful for teaching, more or less. They also felt that the students were very much interested in using community resources under the advice of their teachers. But only a little number of the sample teachers accepted that they had much more enough knowledge and understanding about the usage of the community resources for the benefit of teaching.

5. The achievement comparisons show that students could learn better and their achievement would be higher if the teachers brought community resources to school.

Suggestion

The teachers ought to remind herself one fact that community resources were merely aids of learning. Each community has its educational resources, the resources are different according to the regions. Community resources are no good by themselves. Teachers ought to make a community survey and it may be a brief one related specially to educational resources. It is the duty and responsibility of the teacher to study more about the technique about the utilization of the community resources for the sake of better teaching.

กิติกรรมประกาศ

การที่วิทยานิพนธ์เรื่อง "การใช้แหล่งความรู้ในชุมชนในการสอนประวัติศาสตร์ไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2" สำเร็จเรียบร้อยตามวัตถุประสงค์ที่ตน^{ผู้เขียน} เนื่องจากได้รับความ
 ความกรุณาอย่างสูงจาก ศาสตราจารย์ ดร. จรูญทัศน์ ทุกกะมาน ประธานกรรมการ
 ศาสตราจารย์ คุณหญิง ศรีนาค^{ศรีนาค} สุริยะ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง วรรณสุต
 ในการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ชี้แจงและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่
 อย่างใกล้ชิด นับแต่เริ่มงานจนกระทั่งผลงานสำเร็จลง ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณ
 อาจารย์ทั้ง 3 ท่าน เป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่ ครู อาจารย์ ตลอดจนนักเรียน
 โรงเรียนต่าง ๆ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และแบบ
 ทดสอบมาในโอกาสอันควร

ภิญโญ คันทิทยคุปต์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิติกรรมประกาศ	ฅ
รายการตารางประกอบ	ฎ

บทที่

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
งานด้านการเขียนและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	15
ขอบเขตของการวิจัย	16
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	16
วิธีดำเนินการวิจัย	16

2. วิธีดำเนินการวิจัย .....

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....

4. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ .....

บรรณานุกรม .....

ภาคผนวก .....

ประวัติการศึกษา .....

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1. ข้อความทั่วไปเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน	24
2. ประเภทของแหล่งความรู้ชุมชนที่ครูทั้งสองจังหวัดใช้ประกอบ การสอน	26
3. วิธีการใช้แหล่งความรู้ชุมชนของครูทั้งสองจังหวัดในการสอน	27
4. กิจกรรมที่ครูทั้งสองจังหวัดให้นักเรียนปฏิบัติหลังจากการใช้ แหล่งความรู้ชุมชนแล้ว	28
5. เวลาที่ครูทั้งสองจังหวัดใช้ในการใช้แหล่งความรู้ชุมชน ...	29
6. ปัญหา อุปสรรคในการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ของครู ทั้งสองจังหวัด	30
7. ปัญหา อุปสรรคในการเชิญวิทยากรมาบรรยายของครูทั้งสอง จังหวัด	31
8. ข้อคิดเห็นหรือทัศนคติของครูทั้งสองจังหวัดในการใช้แหล่ง ความรู้ชุมชน	32
9. ประเภทของแหล่งความรู้ชุมชนที่ครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้ประกอบการสอน	33
10. ประเภทของแหล่งความรู้ชุมชนที่ครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้ประกอบการสอน แยกตามประเภทโรงเรียน	34
11. วิธีการใช้แหล่งความรู้ชุมชนของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	35
12. วิธีการใช้แหล่งความรู้ชุมชนของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แยกตามประเภทโรงเรียน	36
13. กิจกรรมที่ครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้นักเรียนปฏิบัติ หลังจากการใช้แหล่งความรู้ชุมชนแล้ว	37

14. กิจกรรมที่ครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้นักเรียนปฏิบัติหลังจากการใช้แหล่งความรู้ชุมชนแล้ว แยกตามประเภทโรงเรียน...	38
15. เวลาที่ครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาใช้ในการใช้แหล่งความรู้ชุมชน	39
16. เวลาที่ครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาใช้ในการใช้แหล่งความรู้ชุมชน แยกตามประเภทโรงเรียน	40
17. ปัญหา อุปสรรคในการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	41
18. ปัญหา อุปสรรคในการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แยกตามประเภทโรงเรียน ...	42
19. ปัญหา อุปสรรคในการเชิญวิทยากรมาบรรยายของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา... ..	43
20. ปัญหา อุปสรรคในการเชิญวิทยากรมาบรรยายของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แยกตามประเภทโรงเรียน... ..	44
21. ข้อคิดเห็น หรือทัศนคติของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในการใช้แหล่งความรู้ชุมชน	45
22. ข้อคิดเห็นหรือทัศนคติของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในการใช้แหล่งความรู้ชุมชน แยกตามประเภทโรงเรียน ...	46
23. ประเภทของแหล่งความรู้ชุมชนที่ครูในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพธนบุรีใช้ประกอบการสอน	47
24. ประเภทของแหล่งความรู้ชุมชนที่ครูในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพธนบุรี ใช้ประกอบการสอน แยกตามประเภทโรงเรียน ...	48
25. วิธีการใช้แหล่งความรู้ชุมชนของครูในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพธนบุรี ในการสอน	49

26. วิธีการใช้แหล่งความรู้ชุมชนของครูในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพ ชนบุรี ในการสอน แยกตามประเภทโรงเรียน	50
27. กิจกรรมที่ครูในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพชนบุรีให้นักเรียนปฏิบัติ หลังจากการใช้แหล่งความรู้ชุมชนแล้ว	52
28. กิจกรรมที่ครูในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพชนบุรีให้นักเรียนปฏิบัติ หลังจากการใช้แหล่งความรู้ชุมชนแล้ว แยกตามประเภทโรงเรียน	53
29. เวลาที่ครูในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพชนบุรีใช้ในการใช้แหล่ง ความรู้ชุมชน	54
30. เวลาที่ครูในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพชนบุรีใช้ในการใช้แหล่ง ความรู้ชุมชน แยกตามประเภทโรงเรียน	55
31. ปัญหา อุปสรรคในการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ของครู ในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพชนบุรี	56
32. ปัญหา อุปสรรคในการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ของครู ในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพชนบุรีแยกตามประเภทโรงเรียน	57
33. ปัญหา อุปสรรคในการเชิญวิทยากรมาบรรยายของครูใน จังหวัดนครหลวงกรุงเทพชนบุรี... ..	58
34. ปัญหา อุปสรรคในการเชิญวิทยากรมาบรรยายของครูใน จังหวัดนครหลวงกรุงเทพชนบุรี แยกตามประเภทโรงเรียน...	59
35. ข้อคิดเห็นหรือทัศนคติของครูในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพชนบุรี ในการใช้แหล่งความรู้ชุมชน	60
36. ข้อคิดเห็นหรือทัศนคติของครูในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพชนบุรี ในการใช้แหล่งความรู้ชุมชนแยกตามประเภทโรงเรียน ...	61
37. เปรียบเทียบสัมฤทธิผลในการเรียนประวัติศาสตร์ไทยของ นักเรียนทั้งสองจังหวัด	63